

Kayëta ir 'Bërom in

Lilaya in

Akayëta aŋo, Pol yëgwën baŋi Okëreceŋ od gër Rom ok eni këñenaxën ekaca edexëm el and këbi nënga aŋ. Er baxo ŝaland eŋi pëni ŝenene Atëfëtan and Yesu and baxo femërand aŋ. Er yëgw ko gër akayëta aŋo in kë nangënënd mëne ekwëta ed Yesu Kërisët el kë fexënënd ax gi ex na acariya and Moyis aŋ. Awëd wëd ko amatinali and Abëraxam aŋ eŋi pënixën mëne apexa and gë ekwëta aŋ ax gi ex na osëyali or mëŋ Pol fo. 'Bëte gayikako Kaxanu këbi fexënënd bërëwäk end Yesu Kërisët bën paŋ gë ekwëta el, axor këni xor eni dīyand gër angwëlëra gë edëca ed Angoc Amënëk el. Er ex gër akayëta in:

End Pol eŋ do gë osëyali orexëm eŋ: 1.1-17.

End ang ex ngwën gër ogës od Kaxanu eŋ: 1.18-3.20.

End apexa and gë ekwëta eŋ: 3.21-4.25.

End aniyān angaŝax and kë yëlënd ekwëta eŋ: 5.1-8.39.

End apexa and bulunda ir Isërayel eŋ: 1.11-36.

End ang yāpëk eŋiya ed gër Amara and *Yesu eŋ: 12.1-15.13.

'Bepelatar bënd yëgw ko Pol eŋ: 15.14-16.27.

Ecëmar el

1 ¹ Wëno Pol, ariyenin ar *Yesu *Kërisët an, parëxanda ir wac këŋo in. Mëŋ dëŋ yata ke me gi parëxanda irexëm do me pemërand Atëfëtan and Kaxanu aŋ. ² Atëfëtan aŋo, paŋ gë bëlawënel bërexëm bën beya babo Kaxanu elod anëka fo ang rek Oñëgw Omënëk ak. ³ Gër Atëfëtan aŋo reyā ko end Asëñiŋw eŋ, ar rëw këno ala gër ebar ro, gër andëwëra and *Dafid, ejiŋw edexëm. ⁴ Aŝanaya ŝanayak mëne Yesu Kërisët, Axwën areŋi an, Asëñiŋw ar Kaxanu dëŋ exo gayik axani xani ko gër ecës gë panga ind Angoc and owënëk ij. ⁵ Paŋ gë mëŋ ŝot këmi oyekax ol do gë ofarëxanda ol, mi pemërand Atëfëtan andexëm aŋ gër benëŋ bënd bela ðek, eni kwëtaxën oŋac orexëm ol, eni tëfaxën er re ko in. ⁶ Wën bëte ŝëf gër benëŋ beŋo hi këñ gayikako Kaxanu yata këŋun në end Yesu Kërisët. ⁷ Wën ðek bër gër angol and Rom, bër hik pëlot gër yomb ir Kaxanu Faba ireŋi bën, mëŋ yata këŋun en gi bëwënëk do en cot oyekax ol, do gë obetak ol, paŋ gë Axwën Yesu Kërisët.

End okëreceŋ od gër Rom eŋ

⁸Wën ang xwëta këno Kaxanu ak, ngwën iŋ dek nangëra këni. Wëno në eŋo këmo šëkwaxënënd Kaxanu paŋ gë oŋac or Yesu Kërisët ol. ⁹Kaxanu, mëŋ ar këmo šalend gë onden onjekax an, do këme femërand Atëfëtan and Asëñiŵ arexëm aŋ, ex sede iram ir mëne din këmun šalenënd. ¹⁰Laŋ këme xarand, gër cale indam, me cot ašot, ga ŵa ŵa ko Kaxanu, amëd and ŷapëk mun nëngali aŋ. ¹¹Gayikwa wëno dek ŷandi ke ene nangëre mun cetaxën mar banjëla band oyekax band yël ke Angoc Amënëk baŋ en kemaxën wën bëte gër ekwëta ed Kaxanu. ¹²Ado me dedo wa and këme hatëli aŋ ene bašëndëre banjëlan biyi bër bar këne gër ekwëta ed Kaxanu bën.

¹³Bëmaŷe, aŷandi ŷandi ke en nang mëne bakëlëbëd bandanjëm fënarali këme me ŷeli ene nangëre. Er këme šaland eni nëmbër gër enëŋ endewën bër xwëta këŋo *Kërisët bën ang ŷëmb këni gër benëŋ becëxe ak. Bari xali doru Kaxanu axe tebëli ex na pere. ¹⁴Wëno ang ar bayir këni aňomëx fo hi këme paŋ gë Bëgërek bën, paŋ gë bënangërarëx bën, paŋ gë bërenik bën, do gë bëfëñirëx bën. ¹⁵Ata wën bër lëgëk gër Rom bën eŋo ŷandi ke me ŷeli mun nangën bëte.

End panga ind Atëfëtan eŋ

¹⁶Wëno, epemëra ed Atëfëtan aŋo ol axe cëfënënanand na gayik gë aŋo ko nëcëtënd Kaxanu panga indexëm iŋ. Ar ŵak yo këŋo fexënënd: hi ko ar enëŋ end Bëšëwif, hi ko ar enëŋ ecëxe.

¹⁷Enimin, Atëfëtan aŋo këbo ŵasinënd mondake ri ko Kaxanu ebi kwëtaxën bela bën bër šenene. Eŋo gë ekwëta kë ŷanand bëte gë ekwëta kë hatand, ang rek Oňëgw Omënëk ak: «Ar xwëta këŋo Kaxanu an ex aŷënëk an do mondako ko šotaxën aniyan and din aŋ^a.»

End emenan ed Kaxanu eŋ

¹⁸Enimin Kaxanu, elod gër orën xoŷënëgu këbi bela bën gayik ano pëbënd na, do xwënda këni osëmbak xali këni wëlëbëlënd đal irexëm in gër osëmbak. ¹⁹Awat këni watënd bebër ŷapëk eni wat eno nangaxën Kaxanu bën gayik mëŋ dëŋ këbi ŵasinënd.

²⁰Enimin, Kaxanu ar din exo. Bari ado ga exo ar anëŋo watënde na, ola orexëm ol gë panga indexëm iŋ kerët kë watind gër bebër ri ko gër ngwën ro. ²¹Mëŋ ex, ala ax kor na exo ŷax mëne

ano nang ex na Kaxanu. Gayikako, awatënd aye dëj enjaran endexëm eñ, gë bebër ri ko bën, bela bën ano pëbënd na Kaxanu, bëte ano cëkwand na. Barikan mondako wëlandëraxën këbi gër onden ondebën gë banjëlan band gë ofëcak këm, owëkw orebën oñ xulëk ecamëdan el. ²² Ado ga këni rend mëne bën areni reni këni, bëšënek exëni, arafënara fo këni rafënarand. ²³ Anëngwët nëngwët këni enjaran end Kaxanu eñ, mëj ar ax cësënd na an, ano calend na. Gër ed hi bax eno calend nëmb këni këni xëland olaš or wätinali këni gë bela xarak ala an ašës ko šësënd. Bëte olaš orëmar wätinali këni gë ošël, gë owarar or gë osapar onax do gë owarar or xada-xada.

²⁴ Ata në eño seboxën këbi Kaxanu eni dëxwaya gër obuyaraxik do gër owëkw orebën ebi ýandind oñay gë becëfëanaxik fo.

²⁵ Anëmb nëmb këni end däl end Kaxanu eñ gë enëgwëš, afëb këni fëbënd do ašale këni šalend er ri ko in gër ed ebox eno calend Kaxanu gabat, mëj ar betak din ir din an. Amen!

²⁶ Në eño seboxën këbi bëte Kaxanu eni dind becëfëanaxik bend yëla këni gër owëkw orebën: bësoxari bën seb këni er ýapëk asošan gë asoxari eni dind in, do këni rind asoxari gë asoxari er ax ñap ex na in. Ata mondako këbi wëcanënd kiti ind oñay orebën iñ. ²⁷ Bëte bësošan bën seb këni er ýapëk asošan gë asoxari eni dind in këbi ýandirënd do këni rind asošan gë asošan er ax ñap ex na in.

²⁸ Gayikako abi bal ex na eno nang Kaxanu, Kaxanu seb këbi gë orenik osëmbak orebën ol eni dind becëfëanaxik. ²⁹ Ata gër onden ondebën xëñëk: osëmbak, gë oxeý, gë añana and kodí, gë njifa, gë oyakëraxi, gë edaŵ ed bela, gë batakëra, gë enëgwëš, gë eñac. ³⁰ Bëte hi këni: bërena, bëxapëndër, bëšus bër Kaxanu, bër xoýët-xoýët, bërafënan, bëýangënanan, bëwërax, bëwëšen bër bëxarëk bërebën, bëfëñirëx, ³¹ bër ax gi ex na mokwëta, bër gë emëkw eperëk, bër gë axaýënan këm. ³² Ado ga nang këni aye apela and šenene and Kaxanu and rek bër xwëndak beño bën bër ecës exëni, mondako dëj bayi ga këni wëndërand, bëte kënëbi šëkwënd bër këbi sëfëtelind bën.

End enëp ed bela eñ

2 ¹ Wëj ar hi këy yo awa ga këyëbi nëpënd ako bošandax nangël mëne xay'a axi gi ex na. Gë andey këy lëxwayand ga këyëbi nëpënd ako xarak wëj dëj bebër këni rind bën ari këy rind. ² Anang nang këne mëne bër watak mondako bën gë däl in këbi xiti Kaxanu. ³ Awa wëj ar këbi nëpënd bošandax ajo xarak bebër këni rind bën ari këy rind, yëla këy nde ašana këyo šana

Kaxanu yatir kiti? ⁴ Ba ayaf nde yaf këyo Kaxanu? Ay watënd na nde dek benjekax bend yël ki ga nënga ko xali ki bujanaxënënd? Ay nang ex na nde mëne ey nëngwëtaxën ola osëmbak oreŷ ol ki yifaraxënënd gë onënga orexëm olo? ⁵ Gayikako aŷëši këŷ wëšind, axey xey ki ey nëngwët emëkw edey el, asaŷ këŷ saŷënd oxoŷ or Kaxanu or këŷ hatën yatir akey and oxoŷ, do yatir kiti ind šenene ind Kaxanu. ⁶ Ata ar ex yo er ko rind in këŷo ŷašën Kaxanu: ⁷ Bër xemënak laŷ edi ed benjekax bën ga këni šaland enjaran eŷ, gë epëb el, gë aniyand and gë ecës këm aŷ, këbi yël aniyand din aŷ. ⁸ Bari gë oxoŷ osëm këbi xiti bër sanak gë andebën dëŷ eni mëšenënd dal in do ebi kor osëmbak ol. ⁹ Ala ar kë wëndërand an këŷo bon kata iŷ do gë toro itëm iŷ: hi ko ar enëng end Bëšëwif, hi ko ar enëng ecëxe! ¹⁰ Barikan, Kaxanu ayël këŷo yël ar kë rind benjekax an, enjaran eŷ, gë or gapak ol do gë obetak ol: hi ko ar enëng end Bëšëwif, hi ko ar enëng ecëxe! ¹¹ Gayikwa epitëndër ed bela ax gi ex na gër Kaxanu.

¹² Dek bër enëng ecëxe bër kë wëndërand nangërexe *acariya bën, acariya këm këbi nëp Kaxanu and këni šësëra aŷ. Bëte dek Bëšëwif bër kë wëndërand anang aye acariya bën, gë acariya and nang këni aŷo fo këbi nëp and këni šësëra aŷ. ¹³ Bër kë rind ari dëŷ er rek acariya in këbi xwëtënd Kaxanu bër šenene, ax gi ex na bër kë baxëtënd abaxët fo bën.

¹⁴ Bër enëng ecëxe bën angëmëne ari këni rind gë andebën aŷo dëŷ er re ko Kaxanu gër acariya in, xarak elod ani wël ex na, anëka hi këni ang bër gë acariya fo. ¹⁵ Gër ola orebën kë watind mëne er rek acariya in gër oŷëkw orebën ŷëgw ko Kaxanu, onden ondebën oŷ dëŷ këbi xadacënd: baŷo ebi nëp, baŷo ebi yakan. ¹⁶ Ang këme rend gë Atëfëtan and këme femërand ak, eŷo kë šanaya yatir këbi xiti Kaxanu bela bën paŷ gë Yesu Kërisët.

End Acariya and Moyis eŷ

¹⁷ Gërëgako wëŷ ar rek Ašëwif hi këŷ an këmi rend. Re këŷ aŷa ŷa këŷ er kë rend acariya in xali këŷ rafënannd mëne Kaxanu xwën ki. ¹⁸ Anang nang këŷ oŷandi odexëm ok do asëŷali sëŷali këni er rek acariya in xali këŷ xorënd ey nang enjekax end ŷapëk ey dind eŷ. ¹⁹ Bëte wëŷ ar xwëtak mëne alas ar bëšiwëk hi këŷ an, aŷasin ar fëŷa an, ang angoben and këbi hōband bër gër ecamëdan fo hi këŷ. ²⁰ Wëŷ ga nang këŷ aye dal in gayik acariya aŷ nang këŷ këŷëbi xadacaxënënd bëfënerëx bën, këŷëbi sëŷalixënënd bër ŷoŷeŷ ax nang ex na bën. ²¹ Wëŷ ar këbi sëŷalind bošandax an, ay tëŷalijand na gë andey! Wëŷ ar kë femërand mëne ax gi ex na mondeka an, këŷ rekand! ²² Këŷ rend

ax gi ex na mo ndi orekar do këy rind orekar ol! ¹Ûsus këy olaê oŋ, bari këy ŝonand bebër gër bangëb bën! ²³Wëj kë rafënand mëne Acariya aŋ nang këy, bari ayo pëb ex na Kaxanu, gayikako ari këy rind er ŝëban ko in! ²⁴Wën Bëšëwif bën: në endewën këni renaraxënënd oŋac or Kaxanu ol bër benëng becëxe bën, ang rek Oñëgw Omënëk ak.

²⁵Dal ex gër ar enëng end Bëšëwif, oxac ol er yäpëk ex angëmëne asëf ko sëfënd er rek acariya in! Bari angëmëne axo tëf ex na ata ko hi ang axacërëx fo. ²⁶Awa angëmëne ar enëng ecëxe axacërëx an asëf ko sëfënd bapela band ŝenene band acariya baŋ, anëka hi ko ang Ašëwif axac xac fo. ²⁷Axacërëx ar kë sëfënd ŝenene Acariya an bandixa bandexëm baŋ ki nöp wëj axacëxac an, wëj ar nangëk oñëgw od acariya ok xarak ay tëfënd na er rek in. ²⁸Ar hik enim Ašëwif an ax gi ex na ar rëw këno gër enëng end Bëšëwif ba ar xac këno fo gër eman endexëm. ²⁹Ar hik enim Ašëwif an, gër onden ondexëm hi ko. Bëte ar hik enim axacëxac an gër emëkw edexëm nëngwët këŋo Angoc Amënëk aŋ, bari ax gi ex na ga xac këno ang rek acariya ak. Mëŋ ex, ar hik enim Ašëwif an, Kaxanu këŋo ŝëkwënd, ax gi ex na bela.

End benjekax bend Bëšëwif eŋ

3 ¹Awa Bëšëwif bën, oyekax or fe wa xuca kënebi benëng becëxe beŋ? Ineŋa ex ofëcak or oxac orebën ol? ²E, mbaŋ ex bebër xuca kënebi bën. Eñanar eŋ, bën xwëtënan babi pere Kaxanu eyeyan edexëm el. ³Do gayikako Bëšëwif bërëmar gë oŋëpëgënan exëni, oŋëpëgënan odebën ok ayepën nde yepënëk ekwëta ed Kaxanu el? ⁴Adokiŋ! Ado eni gi bela bën ðek bënëgwëš, Kaxanu mëŋ din ar ðal fo exo, ang rek Oñëgw Omënëk ak:

«Ey gixën ar ŝenene gë er këy yeyanënd in,
do and kën ŝampërend gë ala aŋ eyo bon.»

⁵Barikan angëmëne paß gë osëmbak orebi ol kë ŝanayand or ŝenene or Kaxanu ol, mondake këne yeyane? Kaxanu asëmbak nde exo and ko seb ex canaya oxoŋ aŋ? Ang këni yëlarand bela fo këme rend mondako. ⁶Adokiŋ! Kaxanu, mondake xiti dobi bela bër gër ngwën ro bën kido axo gi bana din ar ŝenene? ⁷Do angëmëne gë enëgwëš endam eŋo dëŋ kë ŝanayand ðal irexëm in do kë yañënd enjaran end Kaxanu eŋ, inecëŋ ke nöpaxën ang aŋwendëran ar këŋo xiti fo? ⁸Awa ineŋa bayik ane dende na, ang këni rend këmi sëyalind bër këbo renarand bën: «Mendërandëne ex canayaxën oyekax ol!» Ata bela bëjo, aŋap yäp këbi kiti ind Kaxanu iŋ.

End mbëña ind eñjënax eñ

⁹ Awa ine këne reye? Ba biyi Bëšëwif bën nde xuca kën bene oxëbën ol bër benëng becëxe bën? Ax gi ex na gër beÿ dek. Gayikwa anëka reyfa këne osede or këbo nëpënd ol: biyi dek, hik Bëšëwif, hik bër benëng becëxe bën, awëña wëña këbi eñjënax eñ. ¹⁰ Gër Oñëgw Omënëk ga rek:

«Ala ar šenene ax gi ex na, ado gabatak.

¹¹ Ar këño fëñirand ax gi ex na,
ar këño šaland Kaxanu ax gi ex na.

Dek nambëra këni, dek šëxwëpët këni.

¹² Ar kë rind enjekax ax gi ex na, ado gabatak.

¹³ Osëÿ orebën oñ ang ÿeg ir wafërëluñ fo ex,
Odiw odebën ok njifa fo ex,

Er kë šanënd gër osëÿ orebën in
ongwëc ond sañ-orang fo ex.

¹⁴ Er kë šanënd gër osëÿ orebën in
owër do gë ekare ed bela fo ex.

¹⁵ Bën din bëwëlëk bër eðañ ed bela fo hi këni.

¹⁶ Gër ed këni xuca yo ÿeÿ dek kë nëxenand
do tar fëña in këni sebëtand kata in.

¹⁷ Aketëxeta and gë bela ani nang ex na.

¹⁸ Ado gë təkër ak ano yëdand na Kaxanu.»

¹⁹ Anang nang këne mëne dek er kë rend Acariya in Bëšëwif bën këbi fedënalind do ala ar ex yo gër ngwën ro exo wat mëne awendëran exo gër ogës od Kaxanu. ²⁰ Enimin, ala gabatak ax kor na exo gi ar šenene gër lëngw ir Kaxanu pañ gë acariya añ gayikwa acariya añ dëñ këbi nangënënd bela bën mëne bëwendëran exëni.

End apexa and bela eñ

²¹ Barikan gërëgako, Kaxanu wäsin këbo mondake këño xwëtënd ala an ar šenene xarak ax gi ex na ga ko sëfënd er rek acariya in. Ado gër acariya año do gër okayëta od bëlawënel bër Kaxanu dëñ kë reyand eño. ²² Dek bër xwëta këño *Yesu *Kërisët bën këbi xwëtënd Kaxanu bër šenene. ²³ Gayikwa epitëndër ax gi ex na: bela bën dek wënan këno Kaxanu, do mëñ hawëtaxën këbi enjaran endexëm eñ. ²⁴ Kaxanu, gë oyekax orexëm ol fo këbi xwëtënd bela bën bër šenene pañ gë edacët ed ex gër *Yesu Kërisët, mëñ ar këbi racëtënd el. ²⁵ Kaxanu lawëneliw këño *Kërisët exo gi angunëtan, ošat orexëm oñ ex dëxët bamena band bër xwëta këño bañ. Eño ri ko Kaxanu ebi masinaxën bela

bën mëne ŕenene exo. Akarëk aŋ, gë beñëŋënax bend bani rind bela beŋ er baxo rind nangëde axo watënd na gayik aᐅuŋan baᐅi buŋanënd. ²⁶ Gërëgako, gë eᐅuŋa ed buŋa baxo Kaxanu el ŕanayak or ŕenene orexëm ol, ga këᐅi wënënënd bër këŋo xwëtand *Yesu bën, xarak axo dïf ex na acariya aŋ.

²⁷ Awa end ko rafënaxën ala nde exëna? Gë acariya and fe? And bandixa aŋ nde? Ali, barikan paᐅ gë acariya and ekwëta aŋ. ²⁸ Enimin, anëka wã këne mëne ar xwëta këŋo an hik ar ŕenene an, xarak ax gi ex na ga sëf ko er kë rend acariya in. ²⁹ Kaxanu ir benëŋ dëk exo, axo gi ex na ir ᐅëšëwif fo. ³⁰ Gayikako Kaxanu ibat fo ex, dëk bër xwëta këno *Kërisët bën këᐅi xwët bër ŕenene në end ekwëta eŋ: hi këni bëxacëxac, hi këni bëxacërëx. ³¹ Awa gayikako axwëta xwëta kënëŋone *Kërisët do Kaxanu xwët këᐅo bër ŕenene, acariya aŋ aŋep nde ŋepëk? ᐅëtëdën, mondako ako ex wa epëᐅ ed Acariya el.

End amatinali and Abëraxam eŋ

4 ¹ Awa kwitane tan end *Abëraxam, axarëk ar ᐅiyi ᐅëšëwif eŋ. Er ŕot baxo in ba në end oyekax orexëm nde ŕotaxën baxo? ² Kido Kaxanu në end benjekax bend baxo rind xwëtaxën baŋo ar ŕenene Abëraxam, arafëna rafëna doxo. ᐅari Kaxanu axo watënd na beŋ bën mondako. ³ Ado enimin, ax gi ex na nde are rek Oñëgw Omënëk ok: «Abëraxam axwëta xwëta baŋo Kaxanu mëne ari ko ri er beŋa baŋo in. Ata Kaxanu xwët këŋo ar ŕenene.» ⁴ Ax gi ex na nde ar kë riyenind an acosa ko ŕotënd? Er këno ŕosënd in er ŋapëk ex, ano yëlënd na ayël fo. ⁵ ᐅari ar ᐅayik ŋoweŋ axo di ex na an do eŋo kwëta axwëta fo Kaxanu, mëŋ ar këᐅi yëlënd or ŕenene bësämbak an, në end ekwëta edexëm elo këŋo wënën Kaxanu. ⁶ Ata *Dafid, onëŋga or ar wënën këŋo Kaxanu ol xarak benjekax axo di ex na an ko ŋëwënd:

⁷ «Nëngandëraleᐅi bër seban këᐅi Kaxanu bamena bën, Nëngandëraleᐅi bër rëxëtën këᐅi beñëŋënax bën.

⁸ Nëngandëraleŋo aŋwendëran an gayikako Axwën an aŋo nëp ex na!»

⁹ Do onëŋga olo or bëxacëxac bën fo nde ex? ᐅëxacërëx bën cëŋ, aᐅi nëngandërand na nde mondako fo? Ax gi ex na nde are këne rende mëne *Abëraxam, ga xwëta baŋo Kaxanu hixën ko ar ŕenene? ¹⁰ Awa nand fe hi baxo ar ŕenene? Ba and hi baxo axacëxac aŋ nde? Adokiŋ! And hi baxo axacërëx aŋ. ¹¹ Eyo Abëraxam, dãmama eno kac, hi baxo ar ŕenene ga xwëta baŋo Kaxanu. Oxac olo amatinali fo bax mëne ar ŕenene hi ko. Ata elod yatijo hi ko axarëk ar dëk bër këᐅi xwëtënd Kaxanu bër ŕenene

and këno xwëta aŋ ado bayik anëbi kac ex na. ¹²*Abëraxam fo hik bëte axarëk ar bëxacëxac an, bër këno sëfëtelind gër ekwëta ed Kaxanu bën and bayik ano kac bana pere aŋ.

End ekwëta ed Abëraxam eŋ

¹³Kaxanu beya babi *Abëraxam gë bërändëwëra andexëm bën mëne ayël këbi yël oxwën or ebar ol. Ga xwëta baŋo Kaxanu šotaxën baxo or šenene olo, ax gi ex na ga sëf baxo acariya aŋ. ¹⁴Angëmëne bër sëfëk acariya bën fo kë šot bebër beya ko Kaxanu bën, ar këno xwëta axwëta fo an, ayepeli këno yepeli. Er beya ko in awo kë wo. ¹⁵Bari ax gi ex na ako: Kaxanu, mbaŋ këbi xoŷënënd bela bën gayik ani tëfënd na er rek Acariya in. Do gër ed ax gi ex na Acariya, amena ax gind na. ¹⁶Awa paß gë ekwëta ed Kaxanu el hixënëk mondako, ex gixën oyekax, do ex ŋataxën er beya baxo Kaxanu in gër dek andëwëra and Abëraxam aŋ. Mondako hik gër bebër gër acariya, do gër bebër ekwëta ed Abëraxam, mëŋ ar ex axarëk ar biyi dek an. ¹⁷Enimin Kaxanu fel baŋo Abëraxam gër Oñëgw Omënëk: «Wëno yata ki ey gi axarëk ar benëŋ bendanjëm». Ata gër ogës od Kaxanu, mëŋ ex axarëk ar biyi dek an gayik mëŋ hi bax ar xwëta baŋo an. Aŋa ŋa baxo mëne axanin këbi xaninënd bësësëk bën dëŋ eni baka eni gi bëbëŋgw, do bebër elod ax gi ex na bën aŋac fo ko ŋacënd ex gi. ¹⁸Abëraxam ayar yar baxo gër ed eyar ax gi bana, do xwëta këno Kaxanu. Ata në eŋo hixën ko axarëk ar benëŋ bendanjëm ang fel baŋo Kaxanu gër Oñëgw Omënëk ak: «Mondako këni yëmb bërändëwëra andey bën^b.» ¹⁹And fel baŋo mondako aŋ, *Abëraxam dam hi bax eŋo tək bëniy keme. Aye nang baxo mëne ecës fo bayi baŋo. Do alindaŋ Sara, ado ga hi baxo asoxari aboroxok anëka xuca baxo gër ecot ed itox. Mondako dëŋ bayi baxo ga xwëta këno Kaxanu mëne ayël këbi yël er beya babi in. ²⁰Barikan paß gë ebeyä ed beya baŋo ayël këno yël itošan el, oŋëpëgënan ax gi bana gë təkër ak gër emëkw ed *Abëraxam, gayik axwëta xwëta baŋo Kaxanu. Ata mondako šanaya bax gër ola orexëm enjaran end Kaxanu eŋ. ²¹Aye fëni baŋo mëne er ko beya Kaxanu in gë panga indexëm iŋ axor ko xor exo di. ²²Ata mëŋ yëgw këni end Abëraxam eŋ mëne gayik aŋa ŋa baxo xwëtaxën baŋo Kaxanu ar šenene. ²³Barikan, ax gi ex na mëŋ gabat kë hi ar šenene an ang yëgw këni ak: «Kaxanu xwët baŋo ar šenene.» ²⁴Biyi bëte gër ogës odexëm bër šenene xwët këbo ga ŋa këne ako mëne mëŋ dëŋ xanin këno gër ecës Yesu,

Axwën arebi an. ²⁵ Kaxanu, gër otaxan od bela sêb baŋo *Yesu exo cës në end beñjênax bendebi. Bête, xanin këŋo gër ecës ene cotaxëne biyi bër w̄a këne endexëm bën or ŝenene ol.

5 ¹ Awa biyi ga xwëta kënëŋone Kaxanu hixën këne bër ŝenene. Anëka ŝot këne aketëxeta aŋ gë mëŋ gë *Yesu Kërisët, Axwën arebi an. ² Në endexëm ŝotaxën këne oyekax or Kaxanu ol. Ata gë oyekax olo xemëna këne xali gërëgako. Mëŋ ex, në nëngandëraŋo ga këne yarënde ako akey and këne bare gër enjaran endexëm aŋ. ³ Ado ang këne soroye yo nëngandëraŋo gayik anang nang këne mëne toro iŋo këbo sëy'alind ebuŋa el. ⁴ Ga buŋa këne nangaxën këne mëne axem xem këne do gë ekemënan elo këne yaraxënënde er beya ko Kaxanu ayël këbo yël in. ⁵ Eyar ed këne yarënde el aŋo yepeli na, Kaxanu, gë Angoc Amënëk aŋ yël këbo aŋana andexëm aŋ gër owëkw orebi. ⁶ Enimin, nand sitara bane na, nand bayi bane bërangoÿëra and gë Kaxanu na, ŝës ko *Kërisët në endebi and ħatan këŋo aŋ. ⁷ Mbaŋ yëkak ewat ed ar hik aŋwelëk ar exo cës në end aŝandaŋw̄ ado exo gi aŝandaŋw̄ ajo ar ŝenene. Bamat ala exëna ar w̄adox exo cës në end aŝandaŋw̄ ar kë rind benjekax bendanjëm. ⁸ Barikan, amëd and bayi bane biyi bëwëndëran aŋ, aŋasin w̄asin këbo Kaxanu yëgwe këŋo balënd endebi eŋ ga w̄a ko exo cës Kërisët në endebi. ⁹ Do gayikako në end oŝat or Asëñiŋw̄ xwëtaxën këbo Kaxanu gërëgako bër ŝenene, mondake bayik aŋo pexën na yatir akey and kiti? ¹⁰ Gayikwa angëmëne and hi bane bërangoÿëra and Kaxanu aŋ, wëlër këne gë mëŋ gë ecës ed Asëñiŋw̄ el, kaŝ fo këbo fexën paŋ gë aniyān and Asëñiŋw̄ aŋ, gayikako awëlër wëlër këne gë mëŋ. ¹¹ Ado nëmëc na këbo nëngandërand end Kaxanu eŋ gayik në end Yesu Kërisët, Axwën arebi eŋ, wëlëraxën këne gë mëŋ gërëgako.

End Adam aŋ do gë Yesu eŋ

¹² Në end amena and ala abat, Adam, yowaxënëguk eñjênax eŋ gër ngwën ro. Eñjênax eŋ wëlaliwëk ecës el, do ecës el lëk këbi ðek bela bën gayik ðek fo wëndëra këni. ¹³ Ata eñjênax eŋ xulëk ngwën iŋ, bari Kaxanu ababi xiti na bela bën xali yëlëgu këŋo acariya aŋ Moyis. ¹⁴ Barikan, elod amëd and wëndëra ko Adam xali nand ħatëguk *acariya and Moyis na, ecës el xëda babi bela bën ado bayik ano mëŝen bana Kaxanu ang Adam ak. Ata Adam ijo, amatinali and ar bax yowënd an fo hi baxo. ¹⁵ Oyël or wëlawëk oyekax or Kaxanu ol ax cilar ex na gë təkër ak gë er wëlawëk amena and Adam in. Ado ga yañëk ecës el gër bela në end amena aŋo, er wëlawëk oyekax or Kaxanu paŋ gë Yesu *Kërisët in xucak panga iŋ. ¹⁶ Oyekax or ko yëlënd Kaxanu ol xurik

ex këbën, gë amena and ala abat and nëpaxën këbi bëranjëm aŋ. Ata në end oyekax olo këbi xwëtaxënënd Kaxanu bëranjëm bër ſenene, ado ga yëmbëk bamena bandebën baŋ. ¹⁷ Gayikwa paŋ gë ala abat, gë amena and ala abat, xëñaxënëk ecës el gër ngwën. Barikan paŋ gë Yesu Kërisët gabat, këni ſotaxënënd bela bën nëmëc oyekax or Kaxanu ol: ayël fo këbi yëlënd benjekax beŋ do këbi xwëtënd bër ſenene, do awun këni wunëf gër aniyān paŋ gë Yesu Kërisët gabat.

¹⁸ Awa Kaxanu në end amena amat nëpaxën këbi dek bela bën. Bëte në end andixa and ſenene amat këbi yël or ſenene or kë yëlënd aniyān ol. ¹⁹ Enimin ga wëſi ko ala abat, hixën këni bewendëran bela bëranjëm. Bëte ga wā ko ala abat kë hixën bër ſenene bela bëranjëm. ²⁰ Xarak acariya aŋ er yowëk ex nëmbaxën eñëjënax eŋ gër bandixa band bela. Barikan gër ed yëmbëk eñëjënax kë yëmbërënd kaſ oyekax or Kaxanu ol. ²¹ Mondako yañëk eñëjënax eŋ xali wëña këbi bela bën gë ecës el. Bëte mondako fo yañëk oyekax or Kaxanu ol gë or ſenene ol eni cotaxën bela bën aniyān and din aŋ paŋ gë Yesu Kërisët, Axwën arebi an.

6 ¹ Gërëgako eyey’an nde bayik na? Ba ene kwëndaye beñëjënax nde ex nëmbëraxën oyekax or Kaxanu ol? ² Bëtëdëŋ! Biyi bër ſës këne në end eñëjënax bëjo, mondake këne liyaye gë eñëjënax eŋ? ³ An nang ex na nde xobuyi or buyi kënëbo ol wacayak mēne anëka bar këne gë Yesu Kërisët gër ecës edexëm? ⁴ Awa xobuyi olo wacayak mēne anëka wëg kënëbo gë Kërisët. Ata Faba Kaxanu gë panga indexëm iŋ xanin këjo gër ecës. Do bëte gë panga iŋo fo këbo yëlënd ene dīyaye aniyān angaſax aŋ. ⁵ Enimin, gayikako abar bar këne ecës el gë Kërisët, abar këne bare bëte gë mëŋ gër ekani ed gër ecës. ⁶ Anang nang këne mēne nand fika këno Yesu na, ola osëmbak orebi ol fikali këni, ex dëxëtaxën gër aniyān andebi eñëjënax end rëweli kënëbo eŋ. Mëŋ ex, biyi ane bayiye na okadëp od eñëjënax. ⁷ Gayikwa ar ſësëk an ar ſenene hi ko, aſapër ſapër këni gë eñëjënax eŋ. ⁸ Gayikako biyi gë Kërisët bar këne gër ecës edexëm, awa kwëtanëŋone mēne gë mëŋ këne liyaye bëte. ⁹ Ax gi ex na nde anang nang këne mēne Kërisët axani xani ko gër ecës do bëte din axo cës na, ecës el ax kor na eŋo bëña? ¹⁰ Amat fo ſës ko ex dëxëtaxën eñëjënax eŋ gër ola or bela. Gërëgako gër aniyān andexëm er han ko Kaxanu fo ko rind. ¹¹ Ata wën bëte watayayindën ang bëſëk fo paŋ gë eñëjënax eŋ. Bëte watayayindën ang bëbëngw bër kë rind er han ko Kaxanu fo gayikako gë Yesu Kërisët bar kën aniyān aŋ. ¹² Awa kërex bayi na ga wëña këŋun eñëjënax eŋ. Këren bayi na

ga sêf kën oñandi oñëjënax od eman ok. ¹³ Wal ir eman endewën gîbatak kërey yëlâya na gër eñëjënax, ang eyënga ed osëmbak fo. Barikan, yëlayayin wën dëj gër andiyen and Kaxanu, ang bër kë liyand bër xaniwëk gër ecës fo. Do wal ir beman bendewën ir ex yo yëlino Kaxanu gë dek beman bendewën ak ang eyënga ed or ênenene fo. ¹⁴ Kaxanu gë oyekax orexëm ol lëkaya këjün, an bayi ex na ga wëña këjün acariya aŋ. Mëj ex, këren bayi na ga wëña këjün eñëjënax eŋ.

End ediyenin ed er ênenene eŋ

¹⁵ Awa ine ngwa ex? Ba asëk awendëra fo nde hi këbo gayik paß gë oyekax ol ser këne gë Kaxanu, do ax gi ex na paß gë acariya aŋ. Bëtëdëj! ¹⁶ Anang nang kën mëne and këno sêf ala do en dind ang yandi këjo ak, aŋa wã kën eŋun bëña. Mëj ex, gërëgako tanayin: angëmëne eñëjënax eŋ sêf kën, ecës el kën êot. Do angëmëne Kaxanu sêf këno ata këjün xwët bër ênenene. ¹⁷ Barikan në end oyekax or Kaxanu eŋ, wën bër ebax okadëp od eñëjënax bën, aŋa wã kën gë emëkw el dek, en tëf er kë rend osëyali or sebënan kënun in. ¹⁸ Ga racët këjün ako gër eñëjënax, anëka hi kën okadëp od or ênenene. ¹⁹ Ga sitara kën këme xafëxafinaxënënd mondako er këme rend in. Enimin, ayëlâya yëlâya ban gë dek beman bendewën bej gër obuyaraxik do gër eñëjënax, mëj ban rixënënd eñëjënax eŋ. Gërëgako yëlayayin gë dek beman bendewën ak, ang okadëp fo gër ema end ênenene en gixën bëwënëk. ²⁰ Gayikwa and hi ban okadëp od eñëjënax aŋ, aban xor na en di end ênenene eŋ. ²¹ Do ineŋa ban êotënd? Ax gi ex na nde becëfëanaxik bend kë hatelind gër ecës fo êot kën? ²² Barikan gërëgako ga êan kën ako gër mbëña ind eñëjënax do hi kën okadëp od Kaxanu, bandixa bandewën baŋ band owënëk ex, do gër aniyen and din kën hata. ²³ Acosa and ar watak edi ed beñëjënax aŋ ecës el ex. Barikan, er ko yëlënd ayël fo Kaxanu in ex, aniyen and din and paß gë ebar ed bar kën gë Yesu Kërisët, Axwën arebi el.

End amatinali and eñër eŋ

7 ¹ Bëmaŋe, wën bër nangëk aye acariya hi kën. Ax gi ex na nde anang nang kën mëne ala an nand bayi ko abëngw na fo këjo sëränd acariya aŋ? ² Ax gi ex na nde mondako ex end asoxari ar yër këno eŋ? Acariya aŋ asëra këjo sëränd gër eñër and ko liyand icën indexëm aŋ. Barikan and ko ês icën aŋ, axo bayind na ga sëra këjo acariya aŋ. ³ Angëmëne eni daki gë asošan ašëxe xarak icën indexëm iŋ abëngw bayi ko, orekar ko rind. Bari and ko ês

icën aŋ ado eni ñërërëx gë asoŝan aŝëxe axo dind na orekar. Amëd aŋo anëka sebët këŋo acariya aŋ. ⁴ Ata bëmaÿe, ako fo ex endewën eŋ. Nand ŝës ko *Kërisët gër kërëwa na, wën bëte aŝës ŝës kën eŋun tebëtaxën acariya aŋ. Awa ga xani ko gër ecës, mëŋ xwën këŋun ene dixënënde benjekax bend han ko Kaxanu. ⁵ Gayikwa and wëña babo oñandi od eman aŋ, acariya aŋ bax ŝërëÿëtënd betëmbak bend gër ola orebi beŋ mëŋ bane rixënënde bend kë wëland gër ecës beŋ. ⁶ Barikan gërëgako, Kërisët aracët racët këbo gër mbëña ind acariya, ane bo ex na gër mbëña ind acariya akarëk. Gayikwa aŝës ŝës këne paŋ gë acariya and ri babo okadëp aŋ. Gërëgako gër owun oxaŝax or Angoc Amënëk hi këne.

End andiyen and acariya eŋ

⁷ Awa eyeyan nde bayik na? Eÿëŋënaŋ nde ex Acariya aŋ? Bëtëdëŋ! Paŋ gë acariya aŋ ga nang këme wa er ex eñëŋënaŋ in. Enimin, ame nang dona er ex eñangen el kido ax de bana acariya aŋ: «Eñangen ed er xwën ala aŝandax in ax ye ex na^c.» ⁸ Ata eñëŋënaŋ eŋ wëdëk er rek acariya in do lënan ke eñangen ed bebëranjëm el. Kido acariya ax gi bana, eñëŋënaŋ eŋ axe bëña dona mondako. ⁹ Wëno abëngw ebame, and bayik acariya ax gi bana aŋ. Barikan, and hatëguk apela aŋ, eñëŋënaŋ eŋ liyak. ¹⁰ Amëd aŋo ŝës këme wëno. Ata apela and hi bax exe mëlanëgu aniyen aŋ wëlanëgu ke ecës el. ¹¹ Ata amëd aŋo wëlak eñëŋënaŋ eŋ, wëdëk apela aŋ, yifa ke do lën ke gër ecës. ¹² Acariya aŋ ewënëk ex, apela aŋ bëte ewënëk ex, er ŝenene ex, do eyekax ex. ¹³ Awa do eyekax in nde wëlanëgu ke ecës el? Bëtëdëŋ! Eñëŋënaŋ eŋ wa laŋ ke gë er yek in. Mondako ŝanayak mëne enimin eñëŋënaŋ eŋ er ax ye ex na ex ga wëdëk apela aŋ laŋaxën ke.

End gër ola or ala eŋ

¹⁴ Enimin, anang nang këne mëne acariya er Angoc and Kaxanu ex. Barikan gë ola oram ol, ala fo hi këme, ar fanayak gër eñëŋënaŋ. ¹⁵ Enimin, er këme rind in ame nangënd na. Er ŝus këme in këme rind, do këme sëkwanënd er ÿandi ke in. ¹⁶ Angëmëne axe ñandi ex na me di bebër këme rind bën, në ecanaya ex aña wä këme mëne acariya aŋ eyekax ex. ¹⁷ Eñëŋënaŋ end ŝota ke eŋ kë rind eŋo, bari ax gi ex na wëno. ¹⁸ Anang nang këme mëne enjekax eŋ ax gi ex na gër ndam, mëne ngëŋ gër eman endam. Gayikwa axor ex exe ñandind me di enjekax eŋ, bari ame korënd na enjekax eŋo. ¹⁹ Eñëŋënaŋ end ŝus këme eŋ këme rind

do enjekax end ke ÿandind me di enj ame dind na. ²⁰ Angëmëne me dind end şus këme enj, eñëñenax end şota ke enj kë rind, bari ax gi ex na wëno. ²¹ Awa wëno acariya aņo wat këme: nand ke ÿandi yo me di enjekax na, eñëñenax enj ke wedind. ²² Aye ke nënganënd gëđ gër yomb iram end Acariya and Kaxanu enj. ²³ Barikan, acariya acëxe sëra ke na do ke wërelind gër onden ondam xali ke lënanënd eñëñenax enj. ²⁴ Dek xata ke wëno! Noņo wa kë racët eman endam end ke wëland gër ecës enj? ²⁵ Cëkwanëjone Kaxanu pađ gë *Yesu Kërisët, Axwën arebi an! Awa mondako dëņ hi këme gër onden ondam xadëp ir acariya and Kaxanu, barikan gë eman endam enj hi këme xadëp ir acariya and eñëñenax.

End eđiya ed gë Angoc and Kaxanu enj

8 ¹ Awa gërëgako, bër bar këni gë Yesu *Kërisët bën kiti abi bayi ex na. ² Enimin, and këni bar ala gë Yesu Kërisët aņ, Angoc Amënëk and këņo yëlënd aniyān aņ kë nëmband ex gi acariya andexëm aņ. Wëno acariya aņo racët ke, abayi ex na ga wëña ke eñëñenax enj do gë ecës el. ³ Enj *acariya aņ ax kor bana ex di gayik bela bën asitara sitara këni gër ola orebën. Barikan Kaxanu axor xor ko exo di enj: lawëneliw këņo Asëñiŵ, gë eman end wëndërëk gë end bëwendëran ebi dacëtaxën gër eñëñenax. Mondako xiti ko eñëñenax end şota babi bela enj. ⁴ Mondako ri ko Kaxanu ene cotaxëne gër ola orebi or şenene or pađ gë acariya ol biyi bër këne liyande ang këbo xadacënd Angoc Amënëk ak, xarak ax gi ex na ang këņo ÿandind eman ak. ⁵ Enimin, bër kë rind ang këbi ÿandind ak fo bën, oñandi od eman ok këni rind. Barikan bër ŵak ebi kadac Angoc Amënëk bën bend şenene këni rind. ⁶ Ar xwëndak end oñandi od eman an, gër xodux ko yend. Barikan ar ŵak enj kadac Angoc Amënëk an, gër aniyān and obetak ko yend. ⁷ Eyo, Kaxanu mbaņ këbi şusënd bër xwëndak end oñandi od eman bën. Ani tëfënd na acariya and Kaxanu aņ. Bëte ado ebi ñandido eni tëf in, ola orebën ol dëņ kë sëkwan. ⁸ Do bër wëña këbi oñandi od eman bën ani korënd na eni di er ħan ko Kaxanu in.

⁹ Barikan wën an bayi ex na ga şota këņun oñandi od eman ok, Angoc and Kaxanu aņ këņun xadacënd angëmëne enimin gër ola orewën lëg ko. Ar bayik aņo cot ex na Angoc and Kërisët an axo gi ex na arexëm. ¹⁰ Angëmëne Kërisët alëg lëg ko gër ola orewën gayik bër şenene hi kën, Angoc Amënëk aņ ayël këņun yël aniyān aņ ado ex cës eman endewën enj. ¹¹ Kaxanu xanin këņo Yesu Kërisët gër ecës. Angëmëne Angoc andexëm aņ alëg lëgëk gër ola orewën, Kaxanu, mëņ ar xanin këņo Kërisët gër ecës an, aliyān

ko liyan beman bendewën bend kë šëš beŋo, gë Angoc Amënëk and lëgëk gër ola orewën aŋ. ¹² Bëmaŷe, ang bër gë aňomëx fo hi këne, bari ax gi ex na de eman eŋ do gë oňandi odexëm ok ŷomëxa kënebene. Mëŋ ex kërene bayiye ex na ga këne liyande ang këbo ŷandind ak. ¹³ Angëmëne wën aliya kën liyand ang ex oňandi od eman ak, anemi kën nemi. Barikan, angëmëne gë panga ind Angoc Amënëk iŋ kën lawënd bamërëwëra baňëŋënaŋ bandewën baŋ, ašot kën šot aniyand din ir din aŋ. ¹⁴ Enimin, dek bërëwak oxađac or Angoc Amënëk bën, obaš or Kaxanu hi këni. ¹⁵ Kaxanu aŋo ñandi ex na en gi ang oxađëp fo do eno yëdand. Barikan gë Angoc Amënëk yata këŋun en gi obaš orexëm. Angoc aŋo nangën këbo mëne aŷap ŷapëk enëŋo macënde Kaxanu: Aba! (Faba!) ¹⁶ Angoc Amënëk aŋ dëŋ hik sede irebën in do këbo felënd gër onden ondebi mëne obaš or Kaxanu hi këne. ¹⁷ Do angëmëne obaš or Kaxanu hi këne, axwën xwëne këne biyi bëte er xwën ko in, gwër fo gë Kërisët. Barikan afo ene yëxwe gër ga ŷëkak yo toro indexëm iŋ mëŋ këne šotaxëne enjaran endexëm end këŋo yël Kaxanu eŋ.

End obetak or ecan ecan eŋ

¹⁸ Wëno aye fëni ke mëne gër ga këne soroye yo gër aniyand and gërëgako, toro iŋo ax cilar ex na gë enjaran end fenin këbo Kaxanu eŋ. ¹⁹ Ngwën ind ri ko Kaxanu iŋ dek nëkan këŋo ex ŋatëgu amëd and kë šanaya ola or yël këbi Kaxanu obaš orexëm ol. ²⁰ Enimin, er gë ofëcak këm in wëňak ngwën ind necëtëgu ko Kaxanu iŋ, xarak ax gi ex na de ga ŷandi baŋo hixënëk mondako. Në end ar lënan këŋo eňëŋënaŋ an hixënëk mondako. Barikan eyar ed këne yare exëna. ²¹ Ngwën iŋ ašëni šënik gë onënga fo amëd and këŋo racët Kaxanu gër oxađëp or beňëŋënaŋ aŋ. Amëd aŋo kë bakaw enjaran eŋ, do gë oxwën or obaš or Kaxanu ol gër ebar ro. ²² Anang nang këne mëne ngwën iŋ dek në eňwëcar ex, në etoro ex ang asoxari ar orëw fo. ²³ Bëte biyi bër ŷana këbo Kaxanu monjël Angoc Amënëk bën aŷëcar këne wëcar nde gër ojomb odebi. Ašëni šëni këne exo ŋata Kaxanu eyata ed yata këbo el do gë apexa and eman endebi aŋ. ²⁴ Gayikwa gë eyar ed šot këne el fëxaxën këne. Xarak ga wat këne watënde er bane yarënde in, ax bo ex na eyar: er këne watënde in ayar nde këne yare bëte? ²⁵ Barikan angëmëne ayar këne yarënde er bayik ane watënde na in, ašëni këne šëninde gë ekemënan. ²⁶ Bëte Angoc Amënëk aŋ fo këbo rëcand gër ositara orebi. Gayikwa ane nangënd ex na er ŷapëk ene karande and këne šalerand aŋ. And këbo xaranënd aŋ aŷëcar ko wëcarënd do ala ax kor na eŋo

tëfëтели. ²⁷ Do Kaxanu mënj ar kë watënd er ex gër oŵëkw in, aye ko nangënd er ex gër anjëlan and Angoc in. Ang këjo ŷandi ak këbi xaranënd bërëŵak end Kaxanu bën. ²⁸ Anang nang këne mëne er këbi hi yo gër aniyān andebën bër han këjo Kaxanu bën, bër yata këbi ang fëna baxo ak bën, enjekax endebën ex. ²⁹ Gayikwa bër yata këbi ang fëna baxo ak bën, eni mëndëraxën gë Asëñiŵ yata këbi. Do Asëñiŵ ar Kaxanu ajo mondako ko hi ikarëk in gër ekun ed gë bëmaŷe bëndanjëm. ³⁰ Bër yata këbi elod anëka bën aŵac ŵac këbi; anëngwët nëngwët këbi eni gixën bër ŷenene. Bëte bër nëngwët këbi eni gi bër ŷenene bën yël këbi enjān endexëm eņ.

End aņana and Kaxanu eņ

³¹ Ine këne baŷe? Angëmëne gë Kaxanu bar këne noŷo kë hi arangoŷëra andebi an? ³² Asëñiŵ dënj seb këjo ŷës ko në endebi, aņo beŷeli ex na toro in. Ax gi ex na nde gë oyekax orexëm ol đek këbo yëlëra gë Asëñiŵ ak? ³³ Noŷo këbo nagaŷandëra biyi bër yata këbo Kaxanu bën? Gabatak! Bër ŷenene hi këne gër ogës odexëm. ³⁴ Noŷo këbo nëp? Gabatak! Në endebi ŷës ko Yesu Kërisët. Bëte nëmëc na, xaniw ko gër ecës do ŷëpa ko gër liŵ ir Kaxanu ŷaņ gër orën. Fën këbo xaranëxënd! ³⁵ Noŷo këbo ŷapërelī gë Afexën an ga han këbo ako? Toro in nde, ba anjiŷ aņ nde? Edixëra ed kënëbo rixërand el nde, ba enjo eņ nde? Oxaŷën ol nde, ba ecës el nde? Ba ecës ed mopodëtën gaf el nde? ³⁶ Ba ħata nde kë ħata Oñëgw Omënëk od rek:

«Ga ŵa këmi endey eņ këbo fecexënënd ecës el key yo key Ang opeŷ od eņaŷ fo kënëbo lasërand^d.»

³⁷ Barikan gër beņo đek, biyi axor xor këne. ŷoweŷ ađo kor na ebo capërelī gë aņana and Kërisët aņ. ³⁸ Wëno mopëni fëni ke mëne ŷoweŷ ax kor na ebo capërelī gë aņana and han këbo aņ: ax gi ex na ecës el, ax gi ex na aniyān aņ, ax gi ex na omeleka ok, ax gi ex na bangoc band wunëk baņ; ax gi ex na bend doro, ax gi ex na bend ecan, ³⁹ ax gi ex na bebër fangak ŷaņ gër orën, ax gi ex na bebër fangak gëđ gër ebar. Er nęcëtëgu ko Kaxanu mënj dënj in ax kor na ebo capërelī gë aņana andexëm aņ, ax kor na ebo capërelī gë aņana and ŵasinën këbo pađ gë ebar ed bar këne gë Yesu Kërisët, Axwën arebi el.

End bulunda ir Kaxanu eŋ

9¹ Wëno ar bar këmi gër *Kërisët hi këme do ðal in këmun felënd, ame nëgwëšënd na. Ga ke xadacënd Angoc Amënëk aŋ këme nangaxënënd bëte gër onden ondam mëne ðal ex. ² Mbaŋ wëlandëra ke do laŋ ke y'ambënënd gër emëkw edam. ³ Gayikwa aŋandi ŷandi doxe me gi wëno dëŋ ar wë ke, ar šapër këni gë Kërisët, në end bëmaŷe bëndam, end bela bër nëng iram eŋ. ⁴ Bën ex Bëyisërayel bën, bën yata këbi Kaxanu eni gi obaš orexëm do eni kwën enjaran endexëm eŋ, gë banëkëra baŋ, gë acariya aŋ, gë cale iŋ, do gë bebër beŷa këbi Kaxanu bela bën. ⁵ Bën ex obaš or bëxarëk bër Isërayel bër yata babi Kaxanu ol. Gër enëng endebën rëw këno Kërisët ala, xarak Kaxanu ir wunëk gër beŷ ðek exo. Cëkwënëŋone din ir din. Amen! ⁶ Gayikako Bëšëwif bër anjëm ani pex ex na ax gi ex na gayik Kaxanu axo di ex na er beŷa baxo in, ax gi ex na ðe ðek obaš or *Yakob ol hik enim enëng end Isërayel. ⁷ Ax gi ex na ðek bër ex gër andëwëra and *Abëraxam bën hik obaš orexëm. Ax gi ex na nde Kaxanu fel baŋo *Abëraxam: «Bër andëwëra and *Isak bën fo hik bër andëwëra andeŷ bën.» ⁸ Gër eyeyan elo këne watënde mëne ax gi ex na bër ex obaš orexëm bën fo hik obaš or andëwëra and beŷa bano Abëraxam ol. ⁹ Enimin Kaxanu beŷa baŋo Abëraxam mondako: «Awa šana nand këme bakaw gë dorog na, alindax Sara anëka ki rëwën lëmëta^e.» ¹⁰ Do mondako fo bax end bëša eŋ, odëmëta oki od rëw kënebi Rebeka do gë *Isak, axarëk arebi ok. ¹¹ Damana ebi dëw Rebeka do eni di enjekax ba eñëŋanax Kaxanu yata baŋo abat, ang fëna baxo mëŋ dëŋ ak. Iyo ala ar këŋo yata Kaxanu an aŋo yatand na në end ga ri ko bandixa bandexëm. ¹² Kaxanu afel fel baŋo Rebeka: «Lëmëta ixarëk in kë hi xadëp ir ibeja in.» ¹³ Ang rek oñëgw omënëk ak:
 «Wëno han këŋo *Yakob, do šus këmo Esawu^f.»

End yata ed benëng becëxe eŋ

¹⁴ Do gër endeŷ eŋo, ine këne reye? Osëmbak nde ex na gër Kaxanu? Bëtëdëŋ! ¹⁵ Ga felaxën baŋo wa Moyis: «Wëno end ar ŷandi ke exe kaŷënan eŋ ke xaŷënanënd, gër ar ŷandi ke me nënga an këme nëngand⁹.» ¹⁶ Awa mëŋ ex, Kaxanu gabat këŋo yatand ar këŋo xaŷënan an, ax gi ex na ðe ba ga ŷandi këŋo ala

^e9.9 Añanar 18.10-14

^f9.13 Añanar 25.23

99.15 Andocane 33.19

ajo, ax gi ex na ga xemëna ko. ¹⁷ Oñëgw Omënëk ok rek mëne Kaxanu fel baḡo *Farawoḡ: «Wëno yata ki ey' mun mëḡ këme nëcëtaxën gër aniyān andey' panga indam iḡ eni nangëraxën bela bën, ebar el đek, oṽac oram ol^h.» ¹⁸ Kaxanu axaḡënan këḡo axaḡënan ar ḡandi këḡo eḡo masin axaḡënan irexëm an këḡo ṽasinënd axaḡënan in, do ar këḡo ḡandi eḡo kemën gaf an këḡo xemënënd.

¹⁹ Axor ex ey'e mëka: «Inecëḡ këbo fedënalixënënd Kaxanu? Enimin, ala ax kor na exo ḡëp er këḡo ḡandi Kaxanu exo di in?»

²⁰ Do wëḡ noḡo wa hi këy' xali kën šampërend gë Kaxanu? «Er ko baḡyënd abaḡ' in aṽëka nde këḡo ṽëkand ar këḡo baḡyënd an: “Ineṽa rixën këye mondakoⁱ.” ²¹ Abaḡ' an axo kor ex na nde exo dind ang këḡo ḡandind gë omak ond nega ko oḡ?»

²² Kaxanu aṽasin ṽasin këbi ebuḡa etëm edexëm el bela bër ḡap bax ebi wëcan oxoḡ orexëm do gë panga indexëm xali eni nemi bën. ²³ Aḡandi ḡandi baḡo ex canaya mondako ang rafëk enjaran endexëm ak gër bër xëñëna baxo ebi masin axaḡënan irexëm in, bër xëñëna baxo ebi yël enjaran endexëm eḡ elod gër ḡanar bën.

²⁴ Ata biyi ex bër yata këbo Kaxanu bën mar gër ir Ṭëšëwif, mar gër bër ax gi ex na Ṭëšëwif. ²⁵ Eḡo ḡëḡwaxën ko Ose:

«Ṭër ax gi bana bulunda iram bën,
këmëni ṽacëđ bulunda iram.

Ṭër amëni ḡaḡ bana bën,
aḡan këmëni ḡanëđ^j.»

²⁶ Gër ed baxo rend Kaxanu bela:

«Wën an gi ex na bëram
kënëbi ḡana enëbi macënd obaš or Kaxanu.

Wëno Axwën ar aniyān an^k.»

²⁷ Alaṽënel Esayi are re baxo end bulunda ir Isërayel eḡ:

«Ado bulunda ir Isërayel in eni ñëmb yo ang oḡiḡi fo,
bëfënëpëne kë fex.

²⁸ Gayikwa, Axwën Kaxanu đek ko ḡata eyey'an edexëm el gër ebar ro, do aḡand ko ri^l.»

²⁹ Bëte are re baxo Esayi gana-gana fo:

«Kido Axwën Ar bengā bend gër orën an

axo pit bana andëṽëra amat gër bulunda ir Isërayel

^h9.17 Andocane 9.16

ⁱ9.20 Esayi 29.16

^j9.25 Ose 2.25

^k9.26 Ose 2.1-3

^l9.28 Esayi 10.22

ala ax bayi dona ang gër bangol band Sodom gë Gomor ak^m.»

End apexa and Isërayel eŋ

³⁰ Awa ine bayik? Bër ax gi ex na Bëšëwif bën, bër abax šala na eni gi bër šenene bën, ri këbi Kaxanu bër šenene ga xwëta këno Yesu Kërisët. ³¹ Xarak Bëšëwif bër bax šaland eni gi bër šenene paß gë acariya bën asëkwan sëkwan këni eni tëf er rek acariya in. ³² Ineŋa sëkwanaxën këni? Gayik gë ojaŋw odebën ok bani šaland eni gi bër šenene, kwëtarëxe Kërisët. Men fokëraxën këni ekaŋ ed këbi fokërend bela el. ³³ Ang yëgw ko Esayi ak:

«Ekaŋ xwët këme na gër Siyoŋ, ed këni fokërend bela el.

Ekaŋ elo këbi rebënd.

Barikan, ar kë ŋa endexëm an din aŋo cena na.»

10 ¹ Bëmaŋe er yandi ke gër emëkw edam do këmo xarand Kaxanu in, Bëšëwif bën eni pex. ² Wëno ar nang këbi aye kë reyand mëne mbaŋ këno balëkënalind Kaxanu, bari yoweŋ abi pëni ex na endexëm eŋ. ³ Bën gë andebën këni šaland or šenene ol, ani nang gi ex na ba mondake ko rind Kaxanu eni gixën bela bën bër šenene gër ogës odexëm. Mondako haca këni fëña irebën in ga seb këni ir Kaxanu in. ⁴ Gayikwa *Kërisët fo xorëk exo di dek er rek *acariya and Moyis in. Mëŋ ex ar kë ŋa yo endexëm an, exo gi ar šenene.

End apexa and gër Kërisët eŋ

⁵ Enimin, Moyis aŋëgw yëgw ko end or šenene or paß gë acariya eŋ: «Ar kë sëf dek er rek acariya in kë liya.» ⁶ Baxëtin ang ko yeyanënd end or šenene or paß gë ekwëta el: «Kërey de na gër emëkw edey, noŋo wa kë ye yaŋ gër orën?» Eŋo, epedaliw ed *Kërisët ex. ⁷ Bëte kërey de na: «Noŋo kë šëla gër wur ir gëd?» Eŋo enëcëtëgu ed Kërisët gër wur bëšësëk ex. ⁸ Baxëtin bëte er re ko Moyis in: «Eyeyan el gër ndey ex, gër etëŋ edey do gër emëkw edey.» Ata eyeyan elo ex ed ekwëta ed këmi femërand el. ⁹ Enimin, angëmëne, gë etëŋ edey el dëŋ, këŋ reyand mëne Yesu ex Axwën an, do angëmëne gë emëkw edey el, axwëta xwëta këŋ mëne Kaxanu axanin xanin këŋo gër ecës, afex këŋ fex. ¹⁰ Gayikwa and ko ŋa ala gër emëkw aŋ ko hind ar šenene gër ogës od Kaxanu, and ko reyfa gë etëŋ edexëm aŋ ko fexënd. ¹¹ Oñëgw Omënëk ok are rek: «Ar këŋo xwëta yo Kaxanu, aŋo yepeli na.» ¹² Gër Kërisët epitëndër ax gi ex na: Ašëwif an do gë ar ax gi ex na Ašëwif an arabat hi këni. Biyi dek Axwën abat

xwën këbo, mëj anënga nënga ko gër đek bër këjo xëland bën.
¹³ Gayikwa ar kë xëla yo oŵac Axwën ol, afex ko fex.

¹⁴ Mondake cëj këno xëla ar ano kwëta ex na an? Do mondake këno xwëta wëlërëxe pere endexëm eŋ? Do mondake këni wël endexëm eŋ bëfemëra këm? ¹⁵ Do mondake kënebi šot bëfemëra angëmëne ala abi đawën ex na? Ang rek Oñëgw Omënëk ak: «Bon yek ewat ed bër kë yowënd gë eyey'an ejekax el.» ¹⁶ Ax gi ex na đek fo ŵa këni Atëfëtan aŋ. Gër endey' eŋo are re ko Alaŵënel Esayi: «Axwën, noŋo wa ŵak end femëra këmi eŋ?» ¹⁷ Awa ekwëta el, gër eyey'an ed këne wëlënde kë xaniwënd do eyey'an elo ed Kërisët ex.

¹⁸ Barikan me mëka: Bëšëwif bën ani wël ex na nde? Aye wël këni, Oñëgw Omënëk ok ga rekⁿ:

«Đek ebar el wëlik oniŵ orebën ol
do eyey'an edebën el, xali gër lëgëra bela.» ¹⁹ Me mëka bëte:
'Bulunda ir Isërayel in, afëni dëj nde fëni këbi er wël
këni in? Moyis ex aŋanar ar yëgwëk:

Aŋakëraxi këjun ŋakëraxi në end enëng end këmun šëxwëndër
eŋ.

«Axoŷënaya këni xoŷënaya në end bër bayik ane nang bana.

²⁰ Do Esayi ayëxw yëxw ko exo deŋa:

Gër bër abaxe šala na šanaya këme,
gër bër abax ŵëkara na endam ŵasinaya këme^o.»

²¹ Barikan end Bëyisërayel eŋ, re ko:

«Laŋ këmëni lambacand bulunda in
bulunda iŵëšik do ir xorëk ecampëre in^p.»

End Bëyisërayel eŋ

11 ¹ Awa aŵëka këme ŵëkand: Kaxanu aŋaŋëta nde ŋaŋëta këbi bulunda irexëm in? Adokiŋ! Wëno bëte Ayisërayel hi këme! ar andëwëra and *Abëraxam, gër ekun ed Bejëšame. ² Bër yata këbi elod gër ŋanar bën abi ŋaŋëta ex na. An nang ex na nde Oñëgw Omënëk od rek mëne alaŵënel Eli arendëra rendëra baxo end Bëyisërayel eŋ gër Kaxanu? ³ Are baxo rend: «Axwën, bangëb bandey' baŋ yëlëtëra këni, bëlaŵënel bërey' bën laŵ kënebi. Wëno gabat bayik do këni šaland ene đaw wëno bëte^r.» ⁴ Er yaka baŋo: «Aŋ nang ex na nde bësošan owëli ocongoki

ⁿ10.18 Calemoñëw 19.5

^o10.20 Esayi 65.5

^p10.21 Esayi 65.2

^r11.3 Aŋanar and bemun 19.18

lëkaya këmeni bër elod ani poxi ex na gër edaş ed këni wacënd Bahal?»⁵ Andamat gërëgako, afeni feni mar Bëyisërayel gë oyekax orexëm ol.⁶ Ax gi ex na ba ri këni yeÿ yataxën këbi. Kido ako hi bax, oyekax or Kaxanu ol ax gido na oyekax.⁷ Ine këme re bëte? Er këni şaland Bëyisërayel in, ani cot ex na. Barikan bër yata këbi Kaxanu bën şotëk; bësëxen bën xemën këni ogaf ok.

⁸ Eno rek Oñëgw Omënëk ok^s:

«Kaxanu fëdëk onden ondebën eÿ,
bangës bandebën baÿ ax watënd na
banëf bandebën baÿ ax wëlënd na xali doro.»

⁹ Men rexën baxo *Dafid:

«Ñambëran ind sëf këni iÿ
gilex amene gilex ebën
ed këbi sëra ebi kitixën Kaxanu.

¹⁰ Kulëlebi ecamëdan el eni nemëraxën
do dëngwënëlebi or laÿ^t.»

¹¹ Awa aŵëka këme wëkand: Ba afokër nde fokër këni xali wëc këni or laÿ? Adokiÿ! Eÿo ax gi na gër aniyani! Barikan në end amena andebën eÿ, şotaxën këni apexa aÿ, benëng becëxe beÿ, ebi ŷakëraxixën Bësëwif bën.¹² Awa angëmëne gë amena andebën aÿ betaxën këni bela bër benëng becëxe, angëmëne gë angwëcen andebën aÿ yeraxën këbi bela bën, awa nëmëc këni beta and këni şot Bësëwif apexa aÿ.

End apexa and benëng becëxe eÿ

¹³ Wën bër benëng becëxe bën këmun rend: Wëno ex parëxanda ir *Yesu in gër wën benëng becëxe, do mbaÿ këme rafënalind andiyen andam aÿ.¹⁴ Ebi ŷakëraxixën bër enëng endam bën do mëÿ këni fexaxën mar, angëmëne awënd wëndëk, këme rixënënd andiyen aÿo.¹⁵ Gayikwa angëmëne eÿaŵëta ed hawëta këbi Kaxanu Bësëwif el, hixënëk angwëlëra and mëÿ do gë benëng becëxe aÿ, ineŵa kë hi and këbi bakan aÿ? Ax gi ex na nde ekani ed gër ecës kë hi?

¹⁶ Angëmëne bër xwën këbi Kaxanu elod gër ŷanar bën bëwënëk exëni, dek bër yata këbi gërëgako bën bëwënëk exëni bëte. Angëmëne atëx aÿ Kaxanu xwënëk gë odëmbët ak, awa gë odini ak dek xwën ko.¹⁷ Bulunda ir Isërayel in ex añarëka and rëd ko Kaxanu aÿ, do Bësëwif bën exëni odini ok. Barikan asaŵ saŵ ko odini odëmar. Do wëÿ ar ax gi ex na aşëwif an, enini end añarëka

^s11.8 Esayi 6.9

^t11.10 Calemoñëw 69.23

amapuỹ hi këy, do Kaxanu șosali ki gër añarëka andëdërëd. Gërëgako gë onomb ond kë y'ësëgund gër odëmbët od añarëka andëdërëd oñ këy nëtënd. ¹⁸ Kërey dafënanand na wěj ar șosali ki așosali fo Kaxanu an. Ga rafëna këy rafënanand, kërey kwëya na mëne enini fo hi këy, odëmbët ok lëbina ki. ¹⁹ Bamat are këy re: «Benini sañ ko Kaxanu șosalixën ke.» ²⁰ Dal ex! Barikan Kaxanu asañ sañ këbi bër ex benini bën në end oñpëgënan odebën. Do wěj ga xwëta këyo bayixën këy gër ed șosali këni. Awa yëdalo Kaxanu, kërey dafënara na. ²¹ Angëmëne Kaxanu asañ sañ ko ođini od añarëka andëdërëd ok, asañ ki asañ wěj bëte. ²² Nangël mëne Kaxanu anënga nënga ko, bëte axeỹ xeỹ ko: axeỹ xeỹ ko gër bër wëndërak, do anënga nënga ko gër ndey angëmëne alëkaya lëkaya këy onënga orexëm ol. Awa angëmëne ax gi ex na mondako, wěj bëte sañ ki sañ. ²³ Angëmëne Bëșëwif bën ani bo ex na ga këbi hëpëgënan, Kaxanu așot șot ko panga ind ebi cosalixën gașëxe iñ. ²⁴ Do angëmëne wěj ar hi bax enini end añarëka amapuỹ an Kaxanu sañëgu ki do șosali ki gër andëdërëd xarak ay gi ex na enini end añarëka andëdërëd, nangël mëne mbañ këno sax ebakali ed ođini od sañ baxo el.

²⁵ Bëmaýe, gayikwa axe ñandi ex na en nem end șonayak ejo, këdi kën yëla mbañ reni kën. Gër bulunda ir Isërayel, mar axem këni xemënëk ogaf ok do mondako kë bayi xali eni pedër dek bër yata këbi gër benëng becëxe beñ. ²⁶ Amëd año fo këni fex dek Isërayel in; ejo yëgw këni:

«Afexën an gër *Siyon ko xaniw.

Bamena band bërändëwëra and *Yakob bañ ko rexët.

²⁷ Mondako kë hi eter ed këme ri gë bën el

and këmëni seban beñëñenax bendebën añ^u.»

²⁸ Eyo pañ gë Atëfëtan añ, Bëșëwif bën ahi hi këni bërangoýëra and gë Kaxanu, në endewën. Barikan pañ gë eyata el, Kaxanu aňan han këbi në end bëxarëk bërebën eñ. ²⁹ Gayikwa Kaxanu axo kanand na er ko yëlënd in bëte oyekax ol do gë etana edexëm el ax nëngwëtand na. ³⁰ Enimin, ang bano wëșenënd Kaxanu wën benëng becëxe akarëk ak, Bëșëwif bën aňëșen këno wëșen bëte. Do barikan gërëgako, wën așot șot kën axaýënan ir Kaxanu in, në end emëș Bëșëwif. ³¹ Bëte andamat ex, gërëgako aňëșen këno wëșenënd Kaxanu, ejo kaýënanaxën Kaxanu endewën eñ. ³² Gayikwa Kaxanu dëñ seb babi benëng bend bela beñ eno mëșenënd, ebi masinaxën axaýënan irexëm in.

³³ Ata Kaxanu bon raf ko, orenik orexëm ol, banjëlan bandexëm banj mbanj siwëk! Er faÿ ko gër emëkw edexëm in, ang ko rind beÿ ak, ala ax nangënd na. ³⁴ Enimin, ala ax gi ex na ar kë nangënd ojëlan od Axwën ok, ala ax gi ex na ar hik afelëra arexëm. ³⁵ Ala ax gi ex na ar yël këjo ÿeÿ Kaxanu, do Mëj exo cena ejo maşën. ³⁶ Beÿ bën dek gër ndexëm xaniwëk paß gë mëj hik. Enjaran eñ mëj xwënëk din ir din. Amen!

End aniyan angaşax eñ

12 ¹ Awa bëmaÿe axara xara këmun, gayikako Kaxanu axaÿënan xaÿënan këjo endewën eñ, kemënayin eno yël beman bendewën beñ ang şadaxa ibëngw, iwënëk, ir ko ðan fo. Mondako ex cale ind ang ÿapëk in. ² Këren dıyand na gër ngwën ro ang këni liyand bër año kwëta ex na *Kërisët ak. Barikan tebino Kaxanu exo nëngwët onden ondwën oñ, eñun pënixënënd er ÿandi këjo en dind in: enjekax eñ, gë er ðan ko in do gë er şenene in.

³ Paß gë oyekax or yël ke Kaxanu ol këmun felaxënënd ala kala ang hi kën ak, dindëlexo gë oxor or ekwëta ed yël këjo Kaxanu el, këren dafënarand na. ⁴ Enimin, biyi eman emat fo şot këne. Barikan gër eman ejo owal odanjëm barëk do wal ir ex yo gë andiyen andexëm ex. ⁵ Awa biyi ado ga ÿëmb këne, eman emat hi këne gër *Kërisët do aşosar şosar këne ang owal fo andebi rebi añ. ⁶ Ala kala gë anjëla pit hi ko, ang yël këjo Kaxanu ak paß gë oyekax orexëm ol. Angëmëne ang hi këne ak ala yël këjo na epemëra ed eyeyan ed Kaxanu el, pemindëlexo gë ekwëta, ang rek eyeyan elo ak. ⁷ Angëmëne ejo yël andiyen and edëcara ed bela añ, kemënalexo ebi dëcarand. Angëmëne osëÿali ex, tÿyalindëlebi bela bën. ⁸ Ar yël këjo ekemën ed bela an, kemënalexo ebi kemënënd. Ar gë anjëla and ebi yëlërand an, kemënalexo ebi yëlërand bela bën gë obal osëm. Ar yël këjo edëngweli ed bela el, dëngwelindëlebi şenene. Ar yël këjo axaÿënan an, dëcarayindëlebi bela bën gë onënga fo.

⁹ Añana andewën añ gilex añana and dal. Cusin eñëñenax eñ, do dëkaleñun enjekax eñ. ¹⁰ End añana and gër aminëmëra and gër Yesu eñ cëñ, dëkëringën gë oÿëkw onëngax fo andewën rewën añ. Ala kala dëngwindëlexo gër epëb ed boşandaÿ. ¹¹ Kemënayindën gë obal osëm, këreñun kwëlarënd na. Caleyindën gë onden onjekax, do diyenindëno Axwën an ang okaðëp fo. ¹² Nëngandërayindëleñun end er kën yarënd eñ. Buñayindën sam en torond do caleyindën din. ¹³ Dëcarayindënëbi okëreceñ ocandax ok. Mëlayayindënëbi aye bëliyer bën.

¹⁴ CalenindënëḂi Ḃër këḂun rixërand Ḃën, karanindënëḂi Ḃenjekax, kërenëḂi karend na. ¹⁵ NëḂgandërayindëleḂun andamat gë Ḃër këḂi nëḂgandërand Ḃën, tesindën gë Ḃër kë sesënd Ḃën. ¹⁶ Wëlëringdën andewën rewën aḂ. NandiyindëleḂun en di Ḃebër Ḃak Ḃën, këren yëland na wën Ḃësëm hi këḂ. Këren yëland na Ḃëte mëne wën fo ex Ḃër nangërak Ḃën.

¹⁷ Ala këreno mašëḂënd na eñëḂëḂax end rin këḂun eḂ. KemëḂayin en dind enjekax end këḂi Ḃan Ḃela đek eḂ.

¹⁸ Angëmëne awënd wëndëk, diyindën gë oxor orewën ol en cotaxën angwëlëra and gë Ḃela đek aḂ. ¹⁹ Wën ḂëmaḂë Ḃënd ke Ḃalënd mḂaḂ ḂëḂo këren kitindën na gë andewën ḂeḂ Ḃën. Ḃarikan teḂëḂino Kaxanu oxoḂ ol, gayikwa aḂëḂw yëḂw këḂi:

«Wëno ki wāšan!

Wëno kë wāšënd eñëḂëḂax end këḂi rind eḂ, re ko Axwën an^v.» ²⁰ Ḃëte are re ko: «Angëmëne ar xoḂër këḂun an xor këḂo enḂo eḂ, yëlëlo er ko yamb in. Angëmëne men sel këḂo, yëlëlo exo ceḂ. Angëmëne mondako këḂ rind ata këḂo hi nangëde oyen or gë xoduḂ xob këḂ gër gaf irexëm^w.» ²¹ ḂëḂal eñëḂëḂax eḂ gë enjekax eḂ, Ḃari kërexḂi ḂëḂa na ecëñëxët eñëḂëḂax eḂ.

End epëḂ ed ḂëlëḂḂw eḂ

13 ¹ Ala kala pëḂindëleḂi ḂëlëḂḂw Ḃën gayik alëḂḂw ar ex yo Kaxanu yël këḂo olëḂḂw ol. ḂëlëḂḂw Ḃër hik yo, Kaxanu këḂi yëlënd owun ol. ² Gayikako mëḂ rëpënëk owun ol, ar këḂo xeyënd olëḂḂw an anëka këḂo wëšëḂënd Kaxanu. Ḃër kë Ḃëpënd enḂo Ḃën awa Kaxanu anëp këḂi nëp. ³ Enimin, angëmëne enjekax këḂ rind, Ḃemun ḂeḂ ani gi ex na monḂëda. Ḃarikan angëmëne eñëḂëḂax këḂ rind, yëdalëḂi. Ba këreyo yëdand na alëḂḂw an nde Ḃandi ki? Awa diyind enjekax eḂ ata ko Ḃan endey eḂ ⁴ gayik mëḂ ariyenin and Kaxanu hi ko ey dixënënd enjekax eḂ. Ḃari angëmëne eñëḂëḂax eḂ këḂ rind, yëdalo alëḂḂw an gayik ax gi ex na mama fo šot ko ojaḂ od exi kaḂac gë ayambën in. Enimin, Kaxanu fana këḂo exo gi ariyenin ar Kaxanu gër ekaḂac ed ar kë rind eñëḂëḂax yo. ⁵ MëḂ ex, aḂap Ḃapëk eyëḂi pëḂ ḂëlëḂḂw Ḃën, xarak ax gi ex na këdi ki xoḂën Kaxanu fo, Ḃarikan ga nang këḂ mondako Ḃapëk ey dind.

⁶ Gayikako Ḃëriyenin Ḃër gofërëne Ḃën, Kaxanu këno riyeḂinënd mëḂ këḂ wëḂaxënënd šagale in. ⁷ Awa mašino ala kala er Ḃapëk eno maš in: meḂëḂino šagale in ar Ḃapëk exo kana an; ar Ḃapëk

^v12.19 Acariyakinëm 32.35

^w12.20 Andorenik 25.21–22

eno cos yēy an, cosino; ar yāpək eno yēda an, yēdayino; ar yāpək eno pēb an, pēbino.

End ebalër enj

⁸ Ala këren bayir na yēy ang ax gi ex na ebalër ed andewën rewën el. Ar h̄an këņo ašandaŵ aņ anēka h̄ata ko er rek acariya in. ⁹ Enimin, bapela baņo: «Ax gi ex na mondi orekar ol, ax gi ex na monaŵ, ax gi ex na mondeka, ax gi ex na moñandi er xwën ko ašandax in» do gë đek band bayik baņ, gër eyeyan elo barək: «Balindëlexi end ašandax enj ang ki balënd end gaf irey ak.» ¹⁰ Ar këņo balënd end ašandaŵ enj aņo menan na: aņana aņ kē hatand er rek acariya in.

End omakaw ond Kërisët enj

¹¹ Balëkënalijindën nëmëc bakey baņo gayikaķo anang nang kën bebër këne liyande gë okey oko bën: anēka hatëguk apëxëd and en nëngëta gër akwëd aņ. Elod ga xwëta këneņone Kërisët, gërëgako xurik ex taxëgu akey and kē h̄ata apexa andebi aņ. ¹² Anēka wëdëk mbaņ, gogo kē xey. Awa tebëne betëmbak bend këne rinde gër ecamëdan beņ, do cudane ang acud fo oÿënga or emer or angoben oņ. ¹³ Diyandëne šenene, gë end këne šonënde këm. Kwëyëtane ekureliran el, gë ošëb ol, gë asëk alakirand fo in, gë eñac enj, gë bataķera baņ, do gë oyakëraxi ol. ¹⁴ Matino Axwën Yesu Kërisët do din këren teb na eņun đëngwëna oñandi od eman ok këdi kën wata bend këņo eman nënganënëd beņ.

End enëpër enj

14 ¹ Mëlayayindëno aye ar sitarak gër ekwëta an, gë ecampëre këm. ² Gako ang hi kën ako, ar xemëk gër ekwëta an afëni fëni këņo mëne mëņ axor ko xor exo yamb beÿ đek. Barikan ar sitarak an, bebëlëg bër wicëgu këni nē andëda fo ko xor exo yamb, ax gi ex na beÿ đek. ³ Ar kē yambënd beÿ đek an, këreņo cus na ar bayik ax yambënd na an. Do ar ax yambënd na an këreņo nëp na ar kē yambënd beÿ đek an gayik Kaxanu bën tak bëxi wëlaya këbi. ⁴ Wëj noÿo wa hi këy mëņ këÿo nëpaxënëd ariyenin ir ala an? Xwëša ko gër andiyen ba wëc ko, Axwën arexëm an nangëk. Do axwëša wa ko xwëša gayik Axwën an axor ko xor eņo kwëšan.

⁵ Ang hi kën ako, abat exo yëland akey exëna and xucak ex këbën, ajo exo yëland đek gwër fo xëbënëk, ala kala paÿëlexo gër emëkw edexëm ang ko yëland ak! ⁶ Ar këņo xëbënanënd nëmëc bakey bandëmar an, eņo pëbaxën Axwën an ko rixënëd

mondako. Ar kë yambënd beÿ dek an, në end Axwën ko yambaxënënd gayik ašëkwa këjo šëkwand Kaxanu. Ar bayik ax yambënd na an, në end Axwën bayik axo yambëxënënd na gayik mëÿ bëte ašëkwa këjo šëkwand Kaxanu. ⁷ Enimin, gabatak ax dÿyand na në end gaf irexëm fo. Bëte gabatak ax cësënd na në end gaf irexëm fo. ⁸ Angëmëne aliya këne liyande, në end Axwën këne liyande do angëmëne ašës këne šësënde në end Axwën këne šësënde. Awa këne liyande ba këne šësënde, mëÿ xwën këbo. ⁹ Angëmëne *Kërisët ašës šës baxo do xani ko gër ecës, exo gixën Axwën ar bëšësëk do bëbëngw rixën ko mondako. ¹⁰ Mëÿ ex wëj ine këÿo nëpaxënënd imaÿe indeÿ iÿ? Wëj ine cëÿ këÿo šusaxënënd imaÿe indeÿ iÿ? Enimin akey amat, biÿi dek ayaka këne yakaye gër kiti ind Kaxanu ebo kitixën. ¹¹ Ga yëgw këni:

«Wëno Axwën aniyand an rek,
bela bën dek afoxi këni foxi gër lëngw iram
do ala kala gë eyeyan ed enëng endexëm el,
ko yana eÿo duwand Kaxanu^x!»

¹² Mondako këne yakaye abat abat gër lëngw ir Kaxanu ene deyaxëne ba mondake bane liyande.

End edënan ed eñëÿenax abinëx eÿ

¹³ Awa kërene kitirënde na andebi rebi aÿ. Barikan calayindën en kwëÿëta edi ed er këjo lënan eñëÿenax imaÿe indewën iÿ, do exo dÿf. ¹⁴ Wëno aye nang këme do fëni ke ga bar këmi gë Axwën Yesu, mëne eyamb eyamb ebuyaraxik ax gi ex na. Barikan angëmëne ala exëna ar kë yëland er hi bax exo yamb in ebuyaraxik ex, awa ebuyaraxik ex gër ndexëm, kërexo yambëd na. ¹⁵ Angëmëne në end eyamb yamb këÿëÿo šëndënënd imaÿe indeÿ iÿ, awa aÿo masinënd na mëne abal ki balënd endexëm eÿ. Këreyëÿo nemin na imaÿe indeÿ iÿ në end er këÿ yambënd, xarak *Kërisët në endexëm šës ko bëte. ¹⁶ Awa angëmëne bošandax arena kënun rena, këren yambënd na eyamb yamb ed kën yëland wën ejekax ex. ¹⁷ Enimin owun or Kaxanu ol ex, end or šenene ex, gë end obetak ex, do gë end onënga paß gë Angoc Amënek aÿ, ax gi ex na end eyamb yamb, ba ešëb-ceb. ¹⁸ Gayikwa ar këjo sëfënd mondako Kërisët ang xadëp fo an, Kaxanu anëngan këjo nënganënd endexëm eÿ do bëte bela bën anëngan këbi nënganënd endexëm eÿ.

¹⁹ Awa calandëne ene diye er këbo wëlanëgu aketëxeta in do gë er këbo xemën gër ekwëta ed Kaxanu andebi rebi in. ²⁰ Wëj kërey

nëxen na andiyen and Kaxanu aŋ në end eyʔamb yʔamb. ʔal ex mëne eyʔamb yʔamb ir ex yo emënëk ex, bari ax ye ex na edënan ed ala eñëŋëna ex el në end eyʔamb yʔamb el. ²¹ Aye yek ekwëŷëta ed dek er këŋo lënan eñëŋëna imaŷe indeyʔ in, hik ŷas, hik ngoyʔ do gë dek bebër bayik bën. ²² Ekwëta ed šot këyʔ gër emëkw edeyʔ el, bayilexi wëŋ fo gër lëngw ir Kaxanu. Nëngandërayindëleŋo ar bayik ax nëpayand na mëŋ dëŋ an gër bebër ko sanand exo yʔamb bën. ²³ ʔarikan ar këŋo hëpëgënanënd an, anëp nëp këno gayik er ko rind in ax gi ex er gër ekwëta. Xarak dek er bayik ax gi ex na er gë ekwëta in, eñëŋëna ex.

End aminëmëra and gër Kërisët eŋ

15 ¹ ʔëmaŷe, biyi bër xem këne gër ekwëta bën, aŷap ŷapëk enëbe buŋanënde bëmaŷe bënd sitarak bëŋ, kërene calande na er këbo nënganënd biyi fo in. ² Ang hi këne ak, ala kala calayindëlexo exo dind er këŋo nëngan ašandaw in, er yek do kë xemënënd gër ekwëta in. ³ Enimin, *Kërisët abaxo šala na exo di er këŋo nënganënd mëŋ fo in. Ax gi ex na nde endexëm eŋ aŷëgw ŷëgw këni:

«Ocir od bër baxi širënd ok,
wëno bane širëndʔ?»

⁴ Gayikwa dek er ŷëgw këni gër akarëk in, biyi këbo sëyʔalind, ene cotaxëne er këne yarënde in, gë ekemëna do gë ekapina ed këbo yëlënd Oñëgw Omënëk el. ⁵ Kaxanu, mëŋ ar këŋun rëcand en kemaxën do en kapinaxën an, këŋun yëlënd angwëlëra aŋ andewën rewën ang këŋo ŷapanënd Yesu Kërisët ak. ⁶ Ata mondako këŋun xet wën dek do eno cëkwënd gë oniw obat Kaxanu, Sëm ir Yesu Kërisët, Axwën arebi an!

End Atëfëtan aŋ gër benëng dek eŋ

⁷ Awa mëlayarin wën bëte ang wëlëya këŋun *Kërisët ak në end enjaran end Kaxanu na. ⁸ Ga re këme Kërisët yʔow bax hi ko ariyenin ar ʔëšëwif do hata ko bebër beyʔa babi Kaxanu bëxarëk bërebën bën ex watixën ʔal ir Kaxanu in. ⁹ ʔëte aŷow yʔow baxo në end bër ax gi ex na ʔëšëwif eno duwaxën Kaxanu në end axaŷënan irexëm ang rek Oñëgw Omënëk ak:

«Mëŋ ex, ašëkw këmi ŷana mi cëkwënd gër Amara and bër ax
gi ex na ʔëšëwif
do ayas këme yas oʔac oreyʔ ol^a.»

^ʔ15.3 Calemoñëw 69.10

^a15.9 Acariyakinëm 32.43

¹⁰ Are re rek bëte:

«Wën bër ax gi ex na Bëšëwif bën,
nëngandërayindëlejün gë bër ex bulunda ir Kaxanu bën!»

¹¹ Do bëte:

«Cëkwindëno Axwën an wën dek bër ax gi ex na Bëšëwif bën!
Benëng bend bela bej dek cëkwindëleno^b.»

¹² Aÿëgw ÿëgw ko bëte alaŵënel Esayi:

«Arandëwëra and Isayi an kë šanayaw
Axani ko xani ebi kadac bër benëng becëxe,
Do bër benëng becëxe bën,
ayar këni ŷana eni yarënd endexëm eñ^c.»

¹³ Awa Kaxanu, mëj ar këno yarënd an, yëlëlejün onënga ol gë obetak or ex yo ga xwëta këno ako. Do ang kën yarënd ak bašërël ex gë panga ind Angoc Amënëk iñ!

End andiyen and Pol eñ

¹⁴ Endewën eñ cëj bëmaÿe, mo pëni fëni ke mëne gër oŵëkw orewën oyekax, gë orenik lëbëk do mëne axor kën xor en pelërend andewën rewën añ. ¹⁵ Barikan gër bend mar, ayëxw yëxw këme de mun nëgwënëli mun kwitanaxën bend nang kën anang dëj. Mondako ÿëgwënëli këmun gayik wëno Kaxanu yata ke gë oyekax orexëm ol ¹⁶ me gi ariyenin ar Yesu *Kërisët gër bër ax gi ex na Bëšëwif. Axemëna xemëna këme de gër andiyen año, gër epemëra ed Atëfëtan and Kaxanu. Mondako këni yëlayaxën gër ndexëm bër ax gi ex na Bëšëwif bën ang šadaxa ir këjo nëngan, šadaxa ir ko wënën Angoc Amënëk fo. ¹⁷ Awa ga bar këmi gë Yesu Kërisët këme xoraxënënd me cëkwaya në end andiyen and këmo rinënd Kaxanu na. ¹⁸ Kërisët kë riyenind paß gë wëno eni maxën end Kaxanu eñ bela bër ax gi ex na Bëšëwif bën, ŷoweÿ ame yëxw na me deyfa mëne wëno rik gë andam. Ata gë eyeyan ed bamëni felënd el do gë er bame rind in riyeni ko ¹⁹ gë panga ind Angoc Amënëk iñ, mëj bax ŵasinayaxënënd becarax do gë bërëcaxik. Ga ŷanaw këme gër Yerusalem xali hatëgu këme gër ebar ed Iliri, asëfëtan sëfëtanđeraw këmëni bela bën Atëfëtan and Kërisët añ. ²⁰ Mbañ xemëna këme enangën ed Atëfëtan el gër ed bayik elod ani wël bana end Kërisët. Mondako riyeni këme këdi këme bëteli edëfa ed ala ašëxe. ²¹ Mondako rek Oñëgw Omënëk ok:

«Awël këni wël bër anëbi tëfëtan bana bën,

^b15.11 Calemoñëw 117.1

^c15.12 Esayi 11.1, 10

Afëni këbi fëni bër elod ani wël bana endexëm bën^d.»

²²Në end andiyen aŋo bayik ame korëli ex na bakëlëbëd bandanjëm mun nëngali. ²³Barikan gërëgako, në er këme riyeni ax bo ex na gër owar oŋo, do bënuy rik elod ga ŷandi ke xali me ŷeli gër ndewën. ²⁴And këme ŷend ond gër ebar ed Esëpañ aŋ, ŷëla këme awatër këne watëre me kucaxënëx. And këbo xeyëra bakey do exe nëngandëra təkër na gër ndewën aŋ, ata laŋëtax done.

²⁵Barikan gërëgako në eyë me gër Yerusalem, okëreceŋ od fën ok këmëni wëlanënd ŷeyë. ²⁶Enimin, bëmaŷe bënd gër bamara band gër owar or Masedëwan do gë Akayi bërj barëndërëk kodî enëbi dëcaxën bëwënëk bër xaŷënëk gër Amara and Yerusalem bën. ²⁷Moñandi ŷandi babi eni di eŋo, do aŷap ŷapëk enëbi dëca mondako. Gayikwa angëmëne bër ax gi ex na Bëšëwif bën ašot šot këni apexa aŋ, aŷap ŷapëk enëbi dëcarand Bëšëwif bën gë napul ir gër ngwën ro ir šot këni in. ²⁸Wëno and këmëni fëxwën olawën olo aŋ, ašapali këme šapali gër ndewën and këme xani ond gër ebar ed Esëpañ aŋ. ²⁹Anang nang këme mëne and këme ŷeli ene watëre aŋ, oyekax osëm or *Kërisët këmün wëlanëli.

³⁰Barikan axara xara këmün, bëmaŷe, gë Axwën Yesu Kërisët do gë aŋana and Angoc Amënëk aŋ, kemënaŷin en calend ang bër okaxër fo, do karanindëne oyekax ol gër Kaxanu. ³¹Karayindëno exe dacët gër otaxan od Bëšëwif bër ax ma ex na end Kërisët gër ebar ed *Yude bën këdi këne sëra. Karanine ene kaca šenene fo okëreceŋ od gër Yerusalem ok, do eni kana gë onënga fo andiyen and oyël or këmëni wëlanënd aŋ. ³²And kë hi mondako aŋ fo këme xor me ŷeli gër ndewën gë onënga fo, angëmëne aŷa wä ko Kaxanu me teŷëtaxëd bakey. ³³Awa Kaxanu ŷëlëleŋun obetak orexëm ol wën dëk! Amen!

Ecëmar el

16¹Anëka këmo lawënëliind gër ndewën Febe, imaŷe indebi ind ex *jakër isoxari gër Amara and gër Saŋëkëre iŋ. ²Mëlayayino šenene në end Axwën ang kënëbi wëlayand bëwënëk ak. Giyin bëwëlëk bër eno dëcara gër er këŋo bal yo gayik mëŋ mbaŋ këbi rëcarand bëmaŷe bëndanjëm, ado wëno dëŋ mbaŋ ke rëcarand.

³Cëmayinëbi Përisëka gë icën indexëm iŋ Akilas, bër bar këmi andiyen and Yesu *Kërisët bën. ⁴Bën ex bër fece këbi ecës eni pexënaxën aniyen andam bën. Dëk bamara band bër benëŋ

becëxe baŋ këbi šëkwand, ax gi ex na wëno fo. ⁵ Cëmayinëbi bête bër gër Amara and gër iciw ind Akilas gë Përisëka bën. Cëmayino lawo iram Epayinetos, ar pëlot gër yomb iram an, ar hik eðaŋ eñanar ed xana ko Kërisët gër ebar ed Asi el. ⁶ Cëmayino Mari, mëŋ mbaŋ riyenin këjun. ⁷ Cëmayinëbi bëram bën, bër fëra banëbo në erebat bën: Andëronikos do gë Yuniyas. Bën mbaŋ wëli këni gër oparëxanda gër andiyen and Axwën, do bën lëngwëtëk gë wëno gër oxëreceŋ. ⁸ Cëmayino Ampëliyatos, ar ke balënd mbaŋ ga bar këmi gër Axwën an. ⁹ Cëmayino Irëbeŋ, ar bar këmi gër andiyen and Kërisët an. Cëmayino bête Esëtakis, lawo ir ke balënd mbaŋ in. ¹⁰ Cëmayino Apeles, gër aniyan andexëm šanayak mëne and xwëta këŋo dëŋ ex Kërisët. Cëmayinëbi bër gër ekun ed Arisëtobul bën. ¹¹ Cëmayino Erodioŋ, aram an. Cëmayinëbi bërëwëk end Axwën gër ekun ed Narësis bën. ¹² Cëmayinëbi Tërifena gë Tërifosa, bëmaÿe bëtoxari bëndam bënd riyenin këŋo mbaŋ Axwën bëŋ. Cëmayino Perësid, imaÿe itoxari ind ex pëlot gër yomb iram iŋ, mëŋ bête mbaŋ xemëna ko gër andiyen and Axwën. ¹³ Cëmayinëbi Rufos, ar yata këŋo Axwën an, do gë nëm irexëm ir wëlaya baxe wëno ang itox indexëm ak. ¹⁴ Cëmayinëbi Aseŋëkëritos, gë Fëlegoŋ, gë Erëmes, gë Patërobas, gë Erëman, do gë bëmaÿe bënd hi këni në er ebat bëŋ. ¹⁵ Cëmayinëbi Filologos, gë Yuliya, gë Nereya, gë iminëm itoxari indexëm iŋ, gë Olumëpas, do gë dek bëmaÿe bënd exëni Amara amat bëŋ. ¹⁶ Awa cëmarin andewën rewën aŋ, do en megarëra ang bëmaÿe bënd acël amat fo gayik okëreceŋ hi kën. Bamarã band Kërisët baŋ dek këjun šëmand.

Bapela bapelatar baŋ

¹⁷ Bëmaÿe axara xara këmun, titinalindënëbi bëxapëndër bën, gë bër kë lënanënd eñëŋënaŋ bën, do gë bër kë šembëtënd er kënun sëyalind bën, kwëÿëtainëbi. ¹⁸ Gayikwa bërako rako bën okađëp od bacël bandebën fo hi këni, ani gi ex na okađëp od Kërisët, Axwën arebi an. Barikan gë oyeÿan onëngax oŋ kënebi yifand bër gë onden ond šenene bën. ¹⁹ Barikan wën, bela dek nangërak mëne mbaŋ këno baxëtënënd Axwën an. Ata wëno dek ke nënganënd endewën eŋ. Barikan ÿandi ÿandi ke en gi gë orenik or en tëfaxënënd benjekax bëŋ, do en kwëÿëtaxënënd dek beñëŋënaŋ bëŋ. ²⁰ Nangin mëne Kaxanu, mëŋ ar kë yëlënd obetak an, gogo këŋo lat Sindan dila gër osapar orewën. Yesu Kërisët, Axwën arebi an, yëlëleŋun oyekax orexëm ol!

²¹ Timote, ar bar këmi andiyen and Kërisët an këjun šëmand. Ašëma kënun šëmand bête bëram bën: Lusiyos, gë Yasoŋ, do gë

Sosipater. ²² Wëno Terëtiyos, aÿëgw an këjun, šëmand wën bër bar këne gër Axwën bën. ²³⁻²⁴ Ašëma këjun šëmand Gayiyos, axwën iciw ind gër ed hi këme an, do gë bër gër Amara and gër ndebën bën. Ašëma këjun šëmand bëte Erasët, aÿëxëta ar kodî ir angol an, do gë imaÿe ind këno wăcënd Karëtos inÿ.

Cale ipelatar inÿ

²⁵ Duwanëjone Kaxanu, mëj ar xorëk enjun kemën an, ang këme femërand Atëfëtan and Yesu *Kërisët ak, ang ex enang ecarax end šon baxo Kaxanu elod ga ŷanak aniyon ak. ²⁶ Barikan gërëgako, ecarax eno šanayak paß gë Oñëgw od bëlaÿënel ok, ang babi felënd Kaxanu ak, mëj ar hik din aÿ, enëbi nangëndëra bëla bën. Mondako ri ko eno kwëtaxën, do eno tëfaxën benëng bej dek. ²⁷ Awa Kaxanu, mëj ar ex gabat ar gë orenik an, kwënëlexo din ir din enjaran enÿ paß gë er ri ko Yesu Kërisët in! Amen!